

SZÁNTÓ T. GÁBOR

Poggyász

Rosszul kezdődött minden.
 Mit keres Rómában a zsidó?
 Járt már ott, akkor is büntudattal
 kevert kíváncsisággal nézve a Colosseumot,
 mihez őseinek ősei hordták a köveket,
 hogy őrjögő népek élvezetére
 falják fel később őket az oroszlánok,
 vagy ha szerencsájük volt, gladiátorként
 egymással küzdhettek, egy-egy héttel,
 olykor akár hónapokkal
 hosszabbítva meg rabszolgaéletük.
 S feltámadt benne is a kéjes kívánczóság,
 látni a hajóhadat s a csatát, mikor
 az arénát elárasztva zajlott az összecsapás,
 s a vízbe zuhantak alá a harcosok.
 Mit keres Rómában a zsidó?

Újra elmegy, hátha könnyebb,
 hátha lehullik róla a páncél,
 oldódik a zubbony,
 s nem kell folyton arra gondolnia:
 mit keres Rómában a zsidó?
 Pogányok és keresztények között
 keresi helyét, nyugalmát,
 történelem elől hétköznapiakba bújva
 keres szerelmet, otthont,
 családot, mint más, de hiába, számára
 nincs jelen, kikapcsolódás, könnyű élet,
 utazás, bazár, csak vándorlás.
 Holtak emléke elől nincs menekülés
 még régebbi holtakéba,
 örökre múltba zárva vár.
 Mit keres Rómában a zsidó?

Kedvese kedvét, oldódó magányt,
 letéve teletömött poggyászt,
 hogy tudna lenni csak, keresi önmagát,
 lenni a jelenben, életében is jelen,
 nem keresve létére szüntelen önigazolást,
 szendvicset majszol a Circus Maximus

lelátója helyén, sétál a Palatinus
narancsfái közt, akár más turista,
a vár mellvértjén kihajol,
végighordozva tekintetét a Forum Romanumon,
elméláz a Teatro Marcello romjain,
ki-be járkálván az egykori gettó kapuján,
elégedetten fedezve fel kóser gyorsbüfét, trattoriát.

Mit keres Rómában a zsidó,
ki nem lehet jelen a pillanatban?
Két világ lakója, szüntelen hasadt lélekkel
két világ közti szakadék peremén.
Délután a Piazza Navonán az áradó tömegben
csodálja Bernini szökőkútját, kételkedve,
vajon nem tiltottak-e számára a faragott alakok,
előre aggódva, mit érez majd
a Vatikán kitárt oszlopsorán
s a sixtusi kápolna freskóit látva,
vagy éjjel a Campo di Fiorin,
a kávéház teraszán, gázlángok alatt
szopogat pálinkát, ropogtat pisztáciát,
mustrálva római lányok arcívét, göndör haját,
belélegezve a virágpiac
s a mediterrán éjszaka píneaillatát,
hol eszébe jut a Titus diadalívén
hajszolt rabszolgák sora,
vállukon a lerombolt Szentély hétégű menórája.

Perspektíva

A Kolozsvári Magyar Színház művészeinek

Ahogy kibontódik az esély,
habár sorsa kalitkája zárva,
a törzs árnyékából kilép a személy,
fénypászma zuhan a kordinára.

Tekintetében megvillan egy állat
kétségbeesett, néma pillantása,
nem törzs, nem személy, a faj
ítéltetett benne kihalásra.

Erős várad a nyelv mit ér,
ha semmi nincs, mi mondható?
Akolmelegben is vacog, ki él.
A semmi van. Ez a való.